

**2023 YILI
DMO İÇ KONTROL SİSTEMİ
DEĞERLENDİRME RAPORU**

**İç Kontrol ve Risk Yönetimi Şube Müdürlüğü
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
2024**

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	3
1.1. Misyon, Vizyon, Temel Değerler	4
1.2. Stratejik Amaç ve Hedefler.....	4
1.3. Organizasyon Yapısı ve DMO Risk Yönetim Organizasyonu	6
2. İÇ KONTROLE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	7
2.1. Uyum Eylem Planındaki Eylemlerin Durumu	7
2.2. Kontrol Öz Değerlendirme Sonuçları	9
2.3. İç Kontrol Bileşenlerinin Durumu	10
2.3.1. Kontrol Ortamı	11
2.3.2. Risk Değerlendirme.....	12
2.3.3. Kontrol Faaliyetleri	13
2.3.4. Bilgi ve İletişim	14
2.3.5. İzleme	16
2.4. İç Denetim Raporları.....	16
2.5. Dış Denetim Raporları	17
2.5.1. Bağımsız Denetim	17
2.5.2. Sayıştay Denetimi.....	17
3. RİSK YÖNETİMİ FAALİYETLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER.....	17
3.1. Yıllık Stratejik Risk Analizi.....	18
3.1.1. Stratejik Risklerin Gerçekleşme Durumu ve Seviyeleri	19
3.1.2. Kontrol Faaliyetlerinin Uygulama Durumları	21
3.2. Yıllık Kurumsal Risk Analizi	23
3.2.1. Kurumsal Risklerin Gerçekleşme Durumu ve Seviyeleri.....	24
3.2.2. Kontrol Faaliyetlerinin Uygulama Durumları	26
3.2.3. Risk ve Kontrol Faaliyeti Sayılarındaki Değişiklikler.....	27
4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER.....	28

1. GİRİŞ

İç kontrol, kurumun hedeflerine ulaşması için uygun bir kontrol ortamının oluşturulması ve bu ortamda risklerin yönetilmesi modeline dayalı bir sistemdir. İç kontrol sistemi aynı zamanda, idarelerin karşı karşıya kaldığı risklere ve değişikliklere sürekli olarak uyum göstermesi gereken dinamik bir süreçtir. Bu nedenle, iç kontrol sisteminin; değişen hedeflere, ortama, kaynaklara ve risklere gerektiği biçimde uyum göstermesini sağlamak amacıyla izlenmesi gerekir. İzleme, birimlerin ana faaliyetlerinin daha etkin bir biçimde yürütülmesi açısından önemli bir unsurdur.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde yer alan 17 no’lu standartta, “*İdareler iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmelidir.*” ifadesi yer almakta olup, bu standarda yönelik olarak “17.1 “*İç kontrol sistemi, sürekli izleme veya özel bir değerlendirme yapma veya bu iki yöntem birlikte kullanılarak değerlendirilmelidir.*” şartı ile “17.4 İç kontrolün değerlendirilmesinde, yöneticilerin görüşleri, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporlar dikkate alınmalıdır.” şartı öngörülmüştür. 17.4 nolu şart için makul güvence sağlamak amacıyla, DMO İç Kontrol Uyum Eylem Planı (2022-2024)’te, “İ 17.4.1 DMO İKRY İzleme ve Değerlendirme Raporu hazırlanacak ve kurum üst yönetimine sunulacaktır.” eylemine yer verilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi’nin 4.4. Kamu İdarelerince Yapılacak İzleme Ve Değerlendirme Faaliyetleri bölümünde, “*Kamu idareleri iç kontrol sisteminin etkinliğini izler ve yıllık olarak değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda idareler tarafından iç kontrol sistemi değerlendirme raporu hazırlanır ve yayımlanır.*” denilmektedir. Rehberin 3.2. Kamu İdarelerinin Görev ve Sorumlulukları bölümünde, Strateji Geliştirme Birimlerince hazırlanan “*İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu*”, üst yöneticinin izleme faaliyetini yerine getireceği araçlardan birisi olarak sayılmıştır. Ayrıca, izleme ve değerlendirme sürecinde, düzenli izlemenin etkin biçimde gerçekleştirilmesi için, iç kontrol sisteminin izlenmesi kapsamında; İç Kontrol Uyum Eylem Planı ilerleme sonuçlarının alınması ve raporlanması, iç kontrol sisteminin kontrol öz değerlendirme çalışmalarıyla izlenmesi, risklere ilişkin gerçekleştirmelerin takibinin yapılması, iç ve dış denetim raporlarıyla ilgili gerekli çalışmaların yapılması ve tüm bu konularla ilgili bulguların konsolide edildiği yıllık değerlendirmenin yapılarak değerlendirme raporunun üst yöneticiye sunulması faaliyetlerinin Strateji Geliştirme Birimlerinin sorumluluğunda olduğu ifade edilmiştir.

Rehberde, Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi (İKMUB) tarafından kamu idarelerinin iç kontrol sisteminin ve uygulamalarının değerlendirilmesinde kullanılacak başlıca kaynaklar arasında İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporları sayılmıştır.

Bu kapsamda, İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberinde yer alan esaslar doğrultusunda hazırlanan işbu raporda, 2023 yılında Kurumumuz iç kontrol sistemine ve risk yönetimine ilişkin gerçekleştirilen faaliyetler ve bu faaliyetlerin analiz sonuçlarına yer verilmiş ve bu sonuçlardan hareketle, iç kontrol sistemine ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur.

1.1. Misyon, Vizyon, Temel Değerler

Devlet Malzeme Ofisinin misyon ve vizyon ve temel değerleri, 2020- 2024 yılları Stratejik Planında aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Misyonumuz: Kamu hizmetinin kesintisiz bir şekilde sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetleri etkin ve verimli bir şekilde tedarik etmektir.

Vizyonumuz: Ülke kalkınmasında ihtiyaç duyulan sürdürülebilir kamu alım politikalarını destekleyen uluslararası ölçekte öncü bir merkezi satınalma kurumu olmaktır.

Temel Değerlerimiz

- Güvenilirlik
- Paydaş Odaklılık
- Şeffaflık
- Profesyonellik
- Teknoloji Odaklılık
- Çeviklik
- Veriye Dayalı Yönetim
- Sürdürülebilir Tedarik
- Dijital Dönüşüm
- Kariyer Planlama
- Ödüllendirme
- Yenilikçi Alım

1.2. Stratejik Amaç ve Hedefler

Genel Müdürlüğümüz 2020-2024 Stratejik Planında 4 adet amaca ve toplam 16 adet hedefe yer verilmiştir.

Amaç ve Hedefler

Amaç 1: Toplu kamu alımları yoluyla kamu kaynaklarının etkin kullanımını sağlamak ve merkezi tedarik hizmetlerini geliştirmek

Hedef 1.1: Merkezi tedarik konusunda başarılı ülke uygulamaları referans alınarak yeniden yapılanma çalışmaları tamamlanacaktır.

Hedef 1.2: Sağlık Market'in kullanımı yaygınlaştırılacak ve bu kapsamda temin edilen ürünlerin edinme maliyeti düşürülecektir.

Hedef 1.3: Kamu alım politikaları çerçevesinde, stratejik ürün ve hizmetler tespit edilerek bu ürünler toplu alım yoluyla tedarik edilecektir.

Hedef 1.4: Kamunun genel ihtiyacı olan ürünler tespit edilerek üretim ve basım faaliyetleri bu ürünleri karşılayabilecek şekilde yeniden yapılandırılacaktır.

Amaç 2: Kamu alımları yoluyla sektörde yeniliği, yerliliği, girişimciliği, teknoloji transferini ve sürdürülebilir tedariki desteklemek

Hedef 2.1: Tekno Katalog Platformu; yüksek teknoloji ve yenilik, ekosistem, girişimcilik odaklarında geliştirilecektir.

Hedef 2.2: Tedarik edilen makine ürün grubundaki yerli ürünlerin payı %30'a çıkarılacaktır.

Hedef 2.3: Çevre ve insan sağlığı duyarlılığı esas alınarak sürdürülebilir tedarik desteklenecektir.

Amaç 3: Tüm operasyonel süreçleri elektronik ortama aktararak dijital dönüşümü gerçekleştirmek

Hedef 3.1: E-Satış Portalı ile ilgili tüm süreçler elektronik ortama aktararak portal, e-ticaret sitesine dönüştürülecektir.

Hedef 3.2: Gerekli altyapı çalışmaları tamamlanarak tüm ihaleler elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.

Hedef 3.3: Başvuru ve sözleşme süreçleri paydaş görüşleri doğrultusunda, risk odaklı bir yaklaşımla iyileştirilecek ve tümüyle dijital ortama taşınacaktır.

Hedef 3.4: Veriye dayalı, objektif bir fiyat araştırma ve analiz politikası hayata geçirilecektir.

Amaç 4: Çözüm odaklı ve sürekli iyileştirme temelli bütüncül bir yaklaşımla kurumsal yetkinlik ve kapasiteyi artırmak

Hedef 4.1: Veriye dayalı stratejik yönetim anlayışı geliştirilecektir.

Hedef 4.2: İnsan kaynakları yönetimi anlayışı ve kurumsal kültür geliştirilecektir.

Hedef 4.3: Tüm paydaşları kapsayacak bütünleşik pazarlama yönetimi anlayışına geçilecektir.

Hedef 4.4: İç kontrol ve kurumsal risk yönetimi sistemi tüm bileşenleriyle hayata geçirilecektir.

Hedef 4.5: Fiziki alanlar kurumsal kapasiteyi geliştirecek şekilde düzenlenecektir.

1.3. Organizasyon Yapısı ve DMO Risk Yönetim Organizasyonu

Organizasyon Yapısı

Devlet Malzeme Ofisinin organları; Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlüktür.

Yönetim Kurulu, DMO'nun en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organıdır. Yönetim Kurulu, DMO'nun amaç ve faaliyetlerini gerçekleştirme ve yönetimi ile ilgili gerekli her türlü kararı alır.

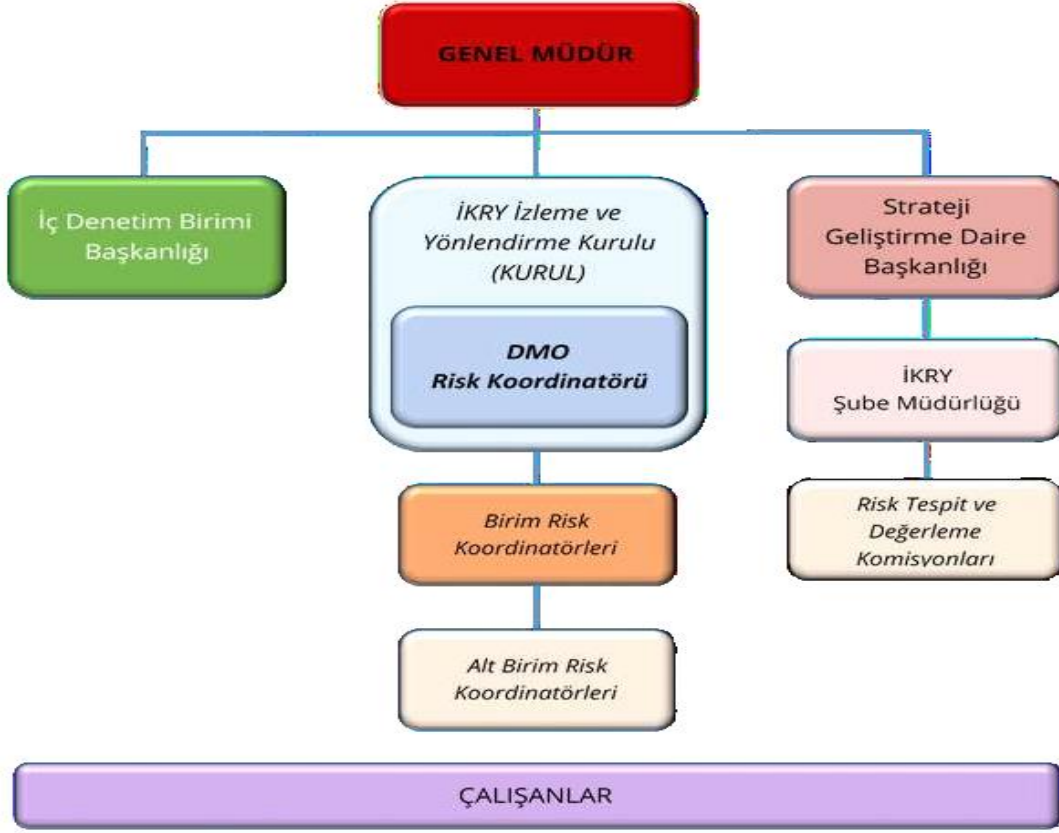
Yönetim Kurulu bir başkan ve beş üyeden oluşur. Genel Müdür, yönetim kurulunun başkanıdır. Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ve Yönetim Kurulu üyeleri Cumhurbaşkanlığı Kararı ile atanır.

DMO Yönetim Kurulunun teşkili, görev ve yetkileri ile Yönetim Kurulu üyelerinin atanmaları, nitelik ve şartları, görev süreleri, görevden alınmaları hakkında ve ilgili diğer hususlarda 233 sayılı KHK hükümleri uygulanır.

DMO Risk Yönetim Organizasyonu

Kurum risk yönetim organizasyonumuz ile paydaşlar arasındaki görev ve sorumlulukların hiyerarşisi Şema-1'de gösterilmektedir. Organizasyonun oluşturulmasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile şekillenen kamu iç kontrol standartlarındaki gereklilikler, genel kabul görmüş kurumsal risk yönetimi yöntem ve metodolojileri ile kurumumuzun idari yapısı göz önünde bulundurulmuştur. Organizasyonda yer alan aktörlerin sorumlulukları Kurumsal Risk Yönetimi Strateji ve İlkeler Belgesi ile belirlenmiştir.

Şema-1

2. İÇ KONTROLE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

2.1. Uyum Eylem Planındaki Eylemlerin Durumu

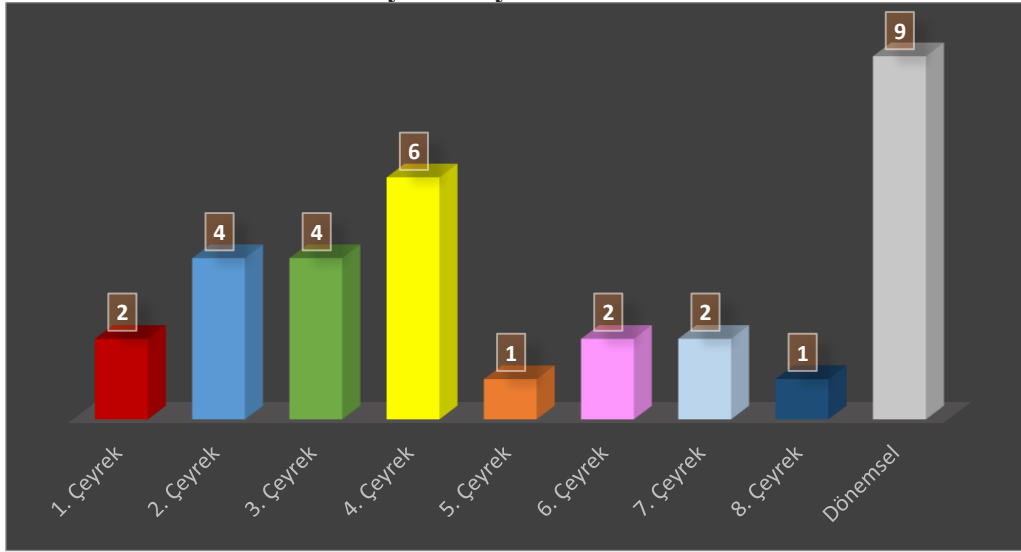
KİT’lerde iç kontrol sisteminin oluşturulması ve iç kontrol uyum eylem planı hazırlanması 2014 yılına ait Genel Yatırım ve Finansman Programı ile zorunlu hale gelmiştir. Bu kapsamda hazırlanan ilk uyum eylem planı, alınan Yönetim Kurulu Kararı sonrası mülga Hazine Müsteşarlığına gönderilen 2014 Yılı DMO Uyum Eylem Planı’dır.

Kurumumuzun ikinci uyum eylem planı ise Temmuz 2020 ile Aralık 2021 arası dönemi kapsayacak şekilde düzenlenmiş, alınan Yönetim Kurulu Kararı sonrası Bakanlığımıza bildirilmiştir. Planın gerçekleştirme sonuçları 3’er aylık dönemler halinde takip edilmiştir. Plana ait gerçekleştirme sonuçlarını içeren “DMO İç Kontrol Uyum Eylem Planı (İKUEP) (2020-2021) İlerleme Raporu” DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulunca (Kurul) uygun görülüp Yönetim Kurulumuzca kabul edilerek, Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Kurumumuzun üçüncü uyum eylem planı olan DMO İç Kontrol Uyum Eylem Planı (İKUEP) (2022-2024) hazırlanırken mevzuatta uyum sağlanması istenen 79 genel şart için kurumumuzdaki mevcut durum analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu bu şartlardan 58 tanesine uyum sağlandığı tespit edilmiştir. Makul güvencenin sağlanamadığı 21 genel şart için ise; Temmuz 2022-Haziran 2024 tarihleri için 3'er aylık çeyrek dönemlerden oluşan Plan hazırlanmıştır.

Söz konusu Plan'da 8 çeyrek dönemde tamamlanması öngörülen eylem sayıları Grafik-1'de yer almaktadır.

Grafik 1- Dönemlere Göre Eylem Sayıları

Bu çerçevede, Planın gerçekleşme sonuçları 3'er aylık dönemlerle takip edilmiş, Temmuz-Aralık 2022, Ocak-Aralık 2023 ve Ocak-Temmuz 2024 dönemleri gerçekleşme sonuçlarını içeren DMO İKUEP (2022-2024) İlerleme Raporları yıllık olarak hazırlanarak DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulunca uygun görülüp Yönetim Kurulumuzca kabul edilerek, Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

DMO İç Kontrol Uyum Eylem Planı (2022-2024)'nın başlangıç tarihi olan 01.07.2022 tarihinden, bitiş tarihi olan 30.06.2024'e kadar, Plan'da yer alan;

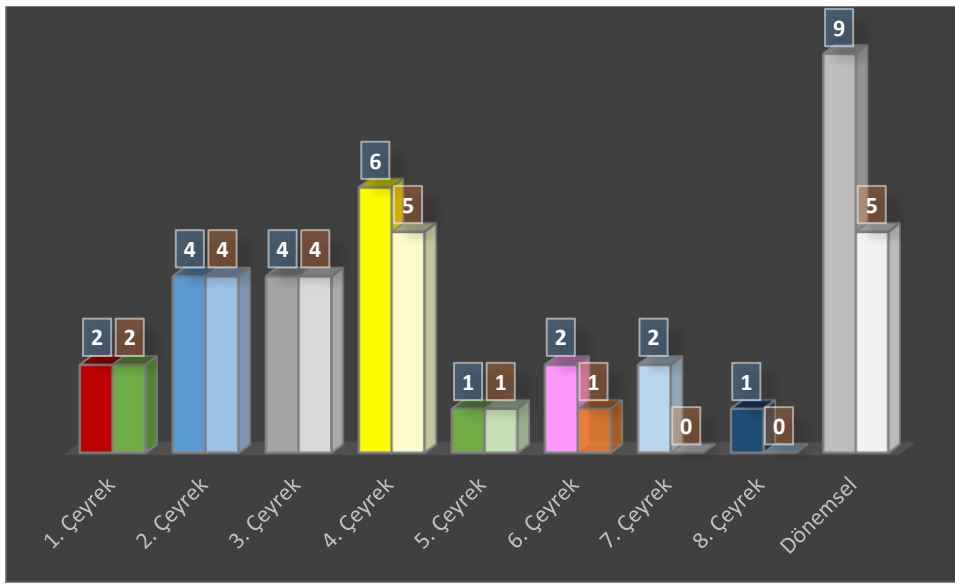
- 22 adet süreli eylemden 17'si tamamlanmıştır.
- 9 adet dönemsel eylemden ise 5'i gerçekleşmiştir.

DMO İç Kontrol Uyum Eylem Planı (2022-2024)'nda tespit edilmiş süreler içerisinde tamamlanamayan eylemlerin tamamlanması ve Bakanlığımızca yapılacak yeni düzenlemelerle uyumlu olacak şekilde yeni Uyum Eylem Planının hazırlanabilmesini teminen Yönetim Kurulumuzun 08.07.2024 tarihli ve 23/260 sayılı kararı ile Plan dönemi 31.12.2024 tarihine

kadar uzatılmış olup geriye kalan eylemlerin 2024 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Plan'da yer alan eylemlerin DMO İç Kontrol Uyum Eylem Planı (2022-2024) İlerleme Raporu 2024'te yer aldığı haliyle tamamlanma/gerçekleşme durumları Grafik-2'de yer almaktadır. Plan'da yer alan tüm eylemlerin tamamlanma/gerçekleşme durumlarına ilişkin bilgiler işbu raporun "2.3 İç Kontrol Bileşenlerinin Durumu" bölümünde, her bir eylem için ilişkili olduğu iç kontrol şartı altında detaylandırılmıştır.

Grafik 2- Süreli Eylemler ile Dönemsel Eylemlerin Tamamlanma/Gerçekleşme Durumları

2.2. Kontrol Öz Değerlendirme Sonuçları

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ve Genel Yatırım Finansman Programları gereğince, İç kontrol sisteminin etkinliğinin yılda en az bir kez değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, DMO İKUEP (2022-2024)'te yılda bir defa gerçekleştirilmek üzere "17.1.1 Tüm birimlerin katılımıyla kontrol öz değerlendirme çalışmaları yürütülecektir." eylemine yer verilmiştir. Eylem gereğince 2023 yılında yürütülen kontrol öz değerlendirme çalışması, iç kontrolün değerlendirilmesi zorunlu unsurlarını içerecek biçimde hazırlanarak özel değerlendirme yöntemlerinden biri olan "yapılandırılmış mülakat" yöntemiyle ve tüm merkez ve taşra birim amirlerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

DMO 2023 yılı Kontrol Öz Değerlendirme Çalışmasının sonuçlarına göre,

- Katılımcılar tarafından, İç Kontrol Uyum Eylem Planı, risk tespit ve bildirim, kontrol faaliyeti uygulama durum takibi gibi çalışmalarının etkin bir şekilde yapıldığı

değerlendirilmiştir. Yürütülen çalışmaların takvimi ve sürelerinin yeterli olduğu, risk etki ve olasılık skalalarının uygun olduğu üzerinde karar birliği oluşan hususlardır.

- İç kontrol sisteminin tüm kurum personeline anlaşılıp sorumluluk geliştirilmesine ve risk tespiti ve kontrol faaliyeti uygulaması sürecindeki yöntem ve organizasyona ilişkin eğitim-farkındalık oluşturmaya yönelik öneriler alınmıştır. Söz konusu farkındalığı artırmak amacıyla DMO İKUEP (2022-2024)’te çeşitli eylemlere yer verilmiş olup bu eylemler süresi içerisinde uygulanmaktadır. Bu kapsamda;

- “DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi Farkındalık Eğitimi” Kurumumuz Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı İç Kontrol ve Risk Yönetimi Şube Müdürlüğüne hazırlanarak “Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı’nda personelin erişimine sunulmuş ve personele gerekli duyurular yapılmıştır. Rapor tarihi itibarıyla eğitimi yaklaşık 200 kurum personeli izlemiştir. Ayrıca Kurumsal internet sitemizin “İç Kontrol” sekmesinde yer alan bilgilendirme ve broşürleri de personelin erişimine açıktır.
- Risk gerçekleştirmelerinin takibi ile yeni risk belirleme çalışmaları öncesi birim risk koordinatörlerine yönelik olarak bilgilendirme toplantıları düzenlenmektedir. Yeni görevlendirilen Birim Risk koordinatörlerine iç kontrol ve risk yönetimi ile ilgili genel bilgilendirme eğitimi verilmektedir.
- İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulu istişare toplantısı yıllık olarak düzenlenmektedir. 2024 yılında düzenlenecek olan toplantıda Kurul üyelerine iç kontrol mevzuatı ve uygulamaları hakkında güncel bilgilendirmelerin yapılması planlanmaktadır.

2.3. İç Kontrol Bileşenlerinin Durumu

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne göre, iç kontrolün; kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme olmak üzere 5 bileşeni bulunmaktadır. Tebliğ ile bu bileşenlerin her biri ile ilgili olarak, uluslararası standartlar ve iyi uygulama örnekleri çerçevesinde Kamu İç Kontrol Standartları ile bu standartlar için gerekli şartlar belirlenmiştir. Standartlar, idarelerin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasında, izlenmesinde ve değerlendirilmesinde dikkate almaları gereken temel yönetim kurallarını göstermekte ve tüm kamu idarelerinde tutarlı, kapsamlı ve standart bir kontrol sisteminin kurulmasını ve uygulanmasını amaçlamaktadır. İzleyen başlıklarda, Tebliğde yer alan

bileşenler ve bu bileşenler kapsamında yer alan standart ve şartlar bağlamında iç kontrol sisteminin Kurumumuzdaki durumu ortaya konulmaktadır.

2.3.1. Kontrol Ortamı

İdareler iç kontrol sisteminin doğru bir şekilde işleyebilmesi için güçlü bir kontrol ortamına ihtiyaç duymaktadır. İç Kontrol Sisteminin beş bileşeninden biri olan Kontrol Ortamı; sistemi ileriye götürmek için gerekli olan ilk adım olup idarenin yöneticileri ve çalışanlarının iç kontrole yönelik olumlu bir bakış açısına sahip olmasını, etik değerleri, dürüst bir yönetim anlayışını, personelin yeterliliği ve performansını, yöneticilerin iş yapma tarzını, görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenmesini ve idarenin organizasyon yapısını kapsamaktadır.

DMO Ana Statüsü ile Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar; Görev ve Teşkilat Yönergesi ile birim ve alt birimlerin görev ve sorumlulukları ile yetki devirleri ve sınırları belirlenmiştir. İdari yapıdaki değişiklikler Görev ve Teşkilat Yönergesi'ne işlenmektedir. Yönetim Kurulu yetkisinin Genel Müdürlük Makamına devri ya da Genel Müdürlük yetkisinin alt makamlara devri ile yetki devri işlemi uygulanmaktadır. Yetki devrinde; devredilen yetkinin sınırı ve süresi Yetki Devrine ilişkin Yönetim Kurulu Kararları ve Parasal Yetki Limitleri konulu Genel Müdürlük emirleriyle açıkça belirlenmekte ve yazılı olarak tüm birimlere bildirilmektedir. İlgili mevzuat gereği tüm personel "Etik Sözleşmesi" imzalamış olup bu sözleşmeler personel özlük dosyalarında muhafaza edilmektedir. Çalışan ve yönetici farkındalığının yükseltilmesine yönelik "Etik Kurallar Broşürü" oluşturularak kurumsal internet sitesinde yayımlanmıştır. Hizmet içi eğitim dönemlerinde etik değerler eğitimlerine yer verilmektedir.

İnsan kaynakları yönetimine ilişkin; görevde yükselme ve unvan değişikliği ile disiplin hükümlerine ilişkin mevzuat güncel haliyle kurum internet sitesi ve intranet portalında personelin erişimine açıktır. Kurumsal internet sitesinden ulaşılabilen 2020-2024 dönemi Stratejik Plan'ında insan kaynakları yönetimi anlayışı ve kurumsal kültürün geliştirilmesine yönelik hedeflere yer verilmiştir. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Sözleşmeli Personel Sicil ve Başarı Değerlemesi Hakkında Yönetmelik kapsamında sözleşmeli personel için yılda bir kez sicil değerlendirmesi yapılmaktadır. Yapılan değerlendirmeler Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında başvuruda bulunan personele bildirilmektedir.

Hassas görevi tanıtmak amacıyla DMO İKUEP (2020-2021) döneminde bir broşür hazırlanmış ve kurum personelinin fiziki ve dijital erişimine sunulmuştur. Daha sonra Hassas

Görevlerin Tespitine Yönelik Rehber ile Hassas Görev Tespit ve Takip Formu hazırlanarak kurum genelinde hassas görevler ilk defa Kasım 2020 itibariyle tespit edilmiştir. Tespit edilen Hassas Görev Listesi Kasım 2021’de güncellenmiştir. DMO İKUEP (2022-2024)’te, hassas görevlerin yıllık olarak gözden geçirilmesine yönelik eyleme yer verilmiş ve 2023 ve 2024 yıllarında DMO Hassas Görevler Listesi güncellenmiştir.

DMO İKUEP (2022-2024)’in Temmuz 2024 itibariyle, *Kontrol Ortamı* bileşeni için öngörülen eylemlerle ilgili olarak;

- 2022 ve 2023 yıllarında gerçekleştirilen toplantılarla, İç Kontrol ve Risk Yönetimi Kurul üyeleri İç Kontrol Sisteminin işleyişi ve sistem çıktıları hakkında bilgilendirilmiştir. 2024 yılında da toplantı yapılması planlanmaktadır.
- Belirli aralıklarla yüz yüze ve web görüşmeleri yoluyla Birim Risk Koordinatörlerine yönelik bilgilendirme çalışmaları yürütülmüştür.
- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan ‘İç Kontrol ve Risk Yönetimi Bilgilendirme Eğitimi’ Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Uzaktan Eğitim Kapısı’na eklenmiş, personele gerekli duyurular yapılmıştır.
- Etik kurallar broşürü Kurumsal internet sitesinde yayımlanmıştır.
- Kamu Etiği ve Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri eğitimi 2023 yılı eğitim planı kapsamına alınmıştır.
- Merkez ve taşra teşkilatına ait organizasyon şemaları görev dağılımı dikkate alınarak güncellenmiştir.
- DMO Hassas Görevler Listesi 2023 ve 2024 yıllarında gözden geçirilerek güncellenmiştir.

2.3.2. Risk Değerlendirme

İç kontrol sisteminin ikinci bileşeni olan risk değerlendirme; Kurumun, hedeflerini gerçekleştirmesini engelleyeceği değerlendirilen önemli riskleri tespit ve analiz etme, bunlara uygun aksiyonlar alınmasını belirleme sürecidir. Risk değerlendirmesi idarelerde meydana gelebilecek risklerin tespiti, risklerin ölçülmesi, risk kapasitesinin belirlenmesi, risklerin meydana gelme olasılıklarının hesaplanması ve risklere verilecek yanıtların gözden geçirilmesini sağlamaktadır. İç kontrol faaliyeti risk esaslı olarak gerçekleştirilmelidir. Riskli alanların belirlenmesi ve kontrol faaliyetlerinin bu alanlarda yoğunlaştırılması iç kontrol sisteminin başarısı açısından önemlidir. Risk değerlendirmesi yapılırken öncelikle kurumun amaç ve hedeflerinin açık ve net olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, Kurumun misyonu, vizyonu, temel değerleri, stratejik amaç ve hedeflerini içeren Stratejik Plan, içerik açısından mevzuata uygun olarak hazırlanarak onay süreçlerinin ardından Kurumsal internet sitesinde yayımlanmıştır. Planda yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesini teminen yıllık Performans Programları hazırlanarak yayınlanmakta, gerçekleşme sonuçları ise yıllık Performans Değerlendirme Raporları ile izlenmektedir.

Kurumumuz risk yönetim faaliyetlerine 3. Bölümde ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Temmuz 2024 itibariyle DMO İKUEP (2022-2024)'te yer alan ve *Risk Değerlendirme* bileşeni için öngörülen eylemlerle ilgili olarak;

- Performans programlarında yer alan kısa ve orta vadeli hedefler görselleştirilerek tüm çalışanlarla paylaşılmıştır.
- 2023 Yılı Performans Değerlendirme Raporu tamamlanmış olup, değerlendirme toplantısının 2024 yılının ikinci yarısında yapılması planlanmaktadır.
- DMO Risk Envanteri yıllık olarak güncellenmekte olup, 2024 için de yılın ikinci yarısında benzer bir çalışma ile Envanterin güncellenmesi planlanmaktadır.
- DMO Risk Eylem Planı (2023) uygulamaya alınmış, gerçekleşme sonuçlarının takibi yapılarak raporlanmıştır. 2024 yılı için tespit edilen tüm riskler, kontrol faaliyetleri ile risk iştahı seviyesinin altına düşürülmüş olup, ilave bir eylem öngörülmemiştir.

2.3.3. Kontrol Faaliyetleri

Kontrol faaliyetleri, hedefleri gerçekleştirmek ve riskleri azaltmak üzere uygulamaya konulan politika ve prosedürler olarak tanımlanmaktadır. Kontrol faaliyetlerinin etkin olabilmesi için amaca yönelik olması, dönem boyunca planlandığı şekilde sürekli işlev görmesi ve etkin, kapsamlı, makul ve kontrol hedefleriyle doğrudan bağlantılı olması gerekmektedir. Bununla birlikte kontrol faaliyetlerinin organizasyonun geneli, tüm kademeleri ve tüm fonksiyonları ile bütünleşmesi de sağlanmalıdır. İdare, görevlerin ve hedeflerin gerçekleşmesi için risk yönetimini temel almak suretiyle kontrol faaliyetlerini planlamalı ve yönlendirmelidir.

Kurumumuzda belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları birim düzeyinde belirlenmiş olup, yıllık olarak güncellenen çalışmalara ait ayrıntılı bilgilere 3. Bölümde yer verilmiştir.

Kurumun organizasyon yapısı temel yetki ve sorumluluk dağılımı Ana Statüde; birimlerin teşkilat yapısı ve görev dağılımları ise temel yetki ve sorumluluk dağılımı, hesap verebilirlik ve uygun raporlama ilişkisini gösterecek şekilde Görev ve Teşkilat Yönergesi ile belirlenmiştir.

Organizasyon yapısındaki değişiklikler eş anlı olarak Görev ve Teşkilat Yönergesi'ne yansıtılmaktadır. Kurumumuz merkez ve taşra teşkilatına ait organizasyon şemaları, kurumsal internet sitemizde kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır. Faaliyetlerin sürekliliğini sağlamak amacıyla, personelin işten ayrılma ve işe başlayış işlemlerini düzenleyen ve görevden ayrılan personelin doldurması gereken “Görev Devir Formu”nu içeren bir Genel Müdürlük Emri yayımlanmış, Görev ve Teşkilat Yönergesi, Görev Devir Formu’nu da içerecek şekilde güncellenmiştir.

Kurumumuzda ayrı bir ön mali kontrol birimi bulunmamakla birlikte, ön mali kontrol işlevi Strateji Geliştirme ile Muhasebe Daire Başkanlıkları aracılığıyla yürütülmekte, ayrıca harcama birimlerince ödenek kontrolü yapılmaktadır.

DMO İKUEP (2022-2024)’in *Kontrol Faaliyetleri* bileşeni için öngörülen eylemlerle ilgili olarak;

- DMO Kurumsal Risk Yönetimi Strateji ve İlkeler Belgesi’nin 2023 yılı içerisinde güncellenmesine ihtiyaç duyulmamış olup, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan yeni Rehberler doğrultusunda, 2024 yılının ikinci yarısında Belge’nin güncellenmesi planlanmaktadır.
- Tüm merkez ve taşra birimleri için personel eksikliği durumunda hangi personelin hangi ek görevi yürütebileceğine yönelik tablolar oluşturulmuştur.
- Mevcut personel istihdamı ve mevzuat ile birlikte yapılan düzenlemeler, acil durum işgücü ihtiyacı gözetilerek yapılmıştır.
- Görev ve Teşkilat Yönergesi, Görev Devir Formu’nu da içerecek şekilde güncellenmiştir.

2.3.4. Bilgi ve İletişim

Bilgi ve iletişim, yöneticilerin karar alma sürecinde ihtiyaç duyduğu bilginin elde edilmesi ve ilgili yerlere ulaştırılmasının sağlanması için oluşturulmuş prosedürlerdir. Etkin bir İç Kontrol Sistemi kurmak ve kurumun hedeflerini gerçekleştirmek için kurumun bütün kademelerinde bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Bilgi, çalışanların görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duydukları verileri elde etmelerini, iletişim ise bilginin kurum içinde ve dışında yatay ve dikey olarak serbest bir şekilde hareket edebilmesini sağlayacak uygun mekanizmaların varlığını ifade etmektedir. Bilgi ve İletişim bileşeni altında yer alan “*İdarenin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetleri ile sonuçları, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda raporlanmalıdır.*” İç kontrol şartı gereğince, Kurumumuzun yıllık faaliyet raporları, Genel

Yatırım ve Finansman Programı'nda belirlenen esaslara uygun ve Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde hazırlanmaktadır.

“Raporlama” standardı gereğince, Kurumumuz tarafından Kamu İç Kontrol Standartlarına uyum sağlamak amacıyla hazırlanarak uygulanan uyum eylem planlarının gerçekleşme sonuçları takip edilerek Hazine ve Maliye Bakanlığına raporlanmaktadır. Bu konudaki ayrıntılı bilgilere 2.1. bölümde yer verilmiştir.

DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulu başkan ve üyeleri DMO Kurumsal Risk Yönetimi ve Strateji Belgesi'ne göre Genel Müdürlük Oluru ile yıllık olarak belirlenmektedir. Kurulun sekretarya hizmetleri Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yürütülmektedir.

DMO İKUEP (2022-2024)'in *Bilgi ve İletişim* bileşeni için öngörülen eylemlerle ilgili olarak;

- Kurumsal veri tabanlarında yer alan verilerin analiz ve raporlama işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla, “İş Zekâsı Uygulama Geliştirme ve Veri Görselleştirme” hizmeti ile projelendirilerek, Kurumsal Veri Ambarı modeli oluşturulmuştur. 2024 yılında ihtiyaçlar ve eksikliklerin tespiti ile güncelleştirme çalışmalarına başlanmıştır.
- Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) kapsamında oluşturulması öngörülen politika belgeleri ve metinler oluşturularak onay süreçlerinin ardından kurumsal internet sitemizde yayımlanmıştır.
- Tüm iş ve işlemlerde KVKK hükümleri ve yukarıda bahsedilen eylem çıktılarının kullanımının sağlanmasına yönelik hususlar ve Birim sorumlulukları belirlenmiş ve Birimlere bildirilmiştir.
- Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te yer alan hükümlere uygun olarak iç mevzuat gözden geçirilmiş, Yönetmelik'te yer alan yapılar oluşturulmuş ve görevlendirmeler yapılmıştır. Söz konusu Yönetmelik'te yer alan hükümlere uygun olarak alınacak güvenlik tedbirleri belirlenerek uygulamaya alınmış ve ilgili personel bu konuda bilgilendirilmiştir.
- Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS)'nin, Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te yer alan hükümlere uyumlu

hale getirilmesi çalışmalarının 2024 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

2.3.5. İzleme

İzleme bileşeni, iç kontrol sisteminin kalitesini değerlendirmek üzere yürütülen tüm izleme faaliyetlerini kapsamaktadır.

Kurumumuz iç kontrol sisteminin değerlendirilmesine ilişkin usuller Kurumsal Risk Yönetimi Strateji ve İlkeler Belgesi ile belirlenmiştir. Özel değerlendirme ve sürekli izleme yöntemleri uygulanmaktadır. DMO İKUEP (2022-2024) kapsamındaki eylemler sorumlu birimlerce gerçekleştirilmekte ve gerçekleşme sonuçları çeyrek dönemler halinde takip edilmektedir. Bu konudaki ayrıntılı bilgilere 2.1. bölümde yer verilmiştir.

Kurumumuzda İç Denetim Birimi kurulmuş olup 1'i İç Denetim Birim Başkanı olmak üzere 5 iç denetçi görev yapmaktadır.

DMO İKUEP (2022-2024)'in Temmuz 2024 itibariyle, *İzleme* bileşeni için öngörülen eylemlerle ilgili olarak;

- 2022 ve 2023 yıllarında Kontrol Öz Değerlendirme Çalışması gerçekleştirilmiş olup Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan yeni Rehberler doğrultusunda, 2024 yılının ikinci yarısında çalışma yapılacaktır.
- DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Değerlendirme Raporu (2023), İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulu Kararı ile kabul edilerek Genel Müdürlük Makamınca onaylanmıştır.

2.4. İç Denetim Raporları

İç kontrolün temel bir unsuru olan iç denetim faaliyetleri ulusal ve uluslararası iç denetim standartlarına uygun olarak yürütülmektedir. “Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünde Değişiklik Yapılmasına Dair Ana Statü” (RG 14.04.2016 – 29684) ile “İç Denetim Birimi Başkanlığı” kurulmuş ve 11.11.2016 tarihi itibariyle de fiilen göreve başlamıştır. İç denetim faaliyetleri oluşturulan iç denetim plan ve programları çerçevesinde gerçekleştirilmekte ve iç denetim sonucu oluşturulan raporlar kurum üst yönetimi ve ilgili birimlerle paylaşılmaktadır.

İç denetim faaliyetleri kapsamında 2023 yılında iç kontrol sistemi kapsamında 10 adet sistem denetimi, 1 adet performans denetimi ve 1 adet dar kapsamlı danışmanlık

gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi İç Tetkiki ve Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi Uyum Süreci denetimi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, İç Denetim Birimi Başkanlığının 2022 yılı faaliyetlerinin; iç denetimin tanımına, Kamu İç Denetim Standartları ve Kamu İç Denetçileri Meslek Ahlak Kurallarının uyumunun değerlendirilmesi amacıyla Kalite Güvence ve Geliştirme Programı kapsamında dönemsel gözden geçirme çalışması gerçekleştirilmiştir.

Denetimlerde ilgili sürecin iş akışları incelenerek süreçteki riskler belirlenmiştir. Var olan kontroller tespit edilmiş, ardından denetim testleri uygulanmış ve nihai olarak oluşturulan denetim bulguları ve öneriler denetlenen birim ile paylaşılmıştır. Eylem planlarını ve sürecin iç kontrol sistemi değerlendirmesi olan denetim görüşünü içeren denetim raporu, hem denetlenen birime, hem de Genel Müdürlük Makamına sunulmuştur. Denetim raporunda belirtilen eylem planlarının yerine getirilip getirilmediği izlenmiş ve izleme sonuçları dönemsel olarak Genel Müdürlük Makamına sunulmuştur.

2.5. Dış Denetim Raporları

2.5.1. Bağımsız Denetim

DMO'nun 01/01/2023-31/12/2023 dönemine ait bağımsız denetim görevi, Ankara Ticaret Sicilinde 358710 sicil numarasıyla kayıtlı Karar Bağımsız Denetim ve Danışmanlık A.Ş.'ye verilmiştir. Bağımsız denetim görevinin söz konusu şirkete verilmesi ile ilgili karar 16/02/2024 tarihinde tescil edilerek 19/02/2024 tarih ve 11025 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

Hesap dönemine ilişkin Uluslararası finansal raporlama standartlarına göre düzenlenmiş finansal durum tabloları, kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tabloları, öz kaynaklar değişim tabloları, nakit akım tabloları ile önemli muhasebe politikalarının özeti ve dipnotları içerecek olan Genel Müdürlüğümüzün 2023 yılı Bağımsız Denetim Raporu, Yönetim Kurulumuzca kabulünü müteakip Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilecektir.

2.5.2. Sayıştay Denetimi

DMO, 03/12/2010 tarih ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince Sayıştay denetimine tabidir. Sayıştay Başkanlığınca düzenlenen 2022 yılı Denetim Raporunda yer alan önerilere verilen cevaplar, TBMM Kit Komisyonuna sunulmak üzere Yönetim Kurulumuzca kabul edilerek, Hazine ve Maliye Bakanlığına ve Sayıştay

Başkanlığına gönderilmiştir. Ayrıca, Genel Müdürlüğümüz faaliyetleri, bilânço, kâr ve zarar hesapları hakkında 2019 ve 2020 yılları için TBMM KİT Alt Komisyonu ile TBMM KİT Üst Komisyonu Toplantıları gerçekleştirilmiştir.

3. RİSK YÖNETİMİ FAALİYETLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

Kurumun riske bakışı, uygulayacağı politikalar, kurumsal risk yönetimine ilişkin rol ve sorumluluklar, “Kurumsal Risk Yönetimi Strateji ve İlkeler Belgesi” ile belirlenmiştir. Belge’de yer alan esaslar doğrultusunda stratejik risklerin etki ve olasılık skala değerleri belirlenmiş; kontrol faaliyetleri için sorumlu birim görevlendirmeleri yapılmış; kurumsal riskler için ise kurum genelinde risk tespit ve kontrol faaliyeti belirleme çalışması yürütülmüş ve söz konusu riskler DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulu kararları ile uygun bulunarak Genel Müdürlük Oluru ile kabul edilmiştir.

Kurumumuzda stratejik riskler ve kurumsal riskler yıllık olarak gözden geçirilmektedir. Bu kapsamda Birimlerin sorumlu olduğu riskler ve kontrol faaliyetleri Birim risk koordinatörleri ile yürütülen çalışmalar sonucunda belirlenerek, risklere ilişkin farkındalığın sağlanması, kontrol faaliyetlerinin ilgili personele bildirilmesi ve uygulanmasının izlenmesi amacıyla, ilgili Birimlere gönderilmiştir. Risk Yönetimi Faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin özet bilgi ve 2023 yılı analiz sonuçlarına “3.1. Yıllık Stratejik Risk Analizi” ve “3.2. Yıllık Kurumsal Risk Analizi” başlıkları altında yer verilmiştir.

3.1. Yıllık Stratejik Risk Analizi

Kamu iç kontrol mevzuatı ile stratejik planlama mevzuatı hükümleri çerçevesinde Genel Müdürlüğümüzün stratejik riskleri ve kontrol faaliyetleri 2020-2024 Dönemi Stratejik Plan hazırlık çalışmaları kapsamında 2019 yılında belirlenmiş ve stratejik planın bir parçası olarak yürürlüğe girmiştir. 2021 yılında stratejik risklerin etki ve olasılık düzeyleri ile kontrol faaliyetlerinin sorumlu birimleri belirlenerek DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulu kararı ile uygun görülmesini müteakip Genel Müdürlük Oluru ile kabul edilmiştir.

2022 ve 2023 yıllarında Kurum genelinde yürütülen çalışmalarla stratejik risklerin gerçekleşme, kontrol faaliyetlerinin uygulama durumları ile risk seviyelerindeki değişimler takip edilmiştir. 2023 yılında yürütülen çalışmanın sonuçları alt başlıklar halinde aşağıda yer almaktadır.

3.1.1. Stratejik Risklerin Gerçekleşme Durumu ve Seviyeleri

Ekim 2022- Eylül 2023 dönemi için, toplam 55 adet stratejik riskten;

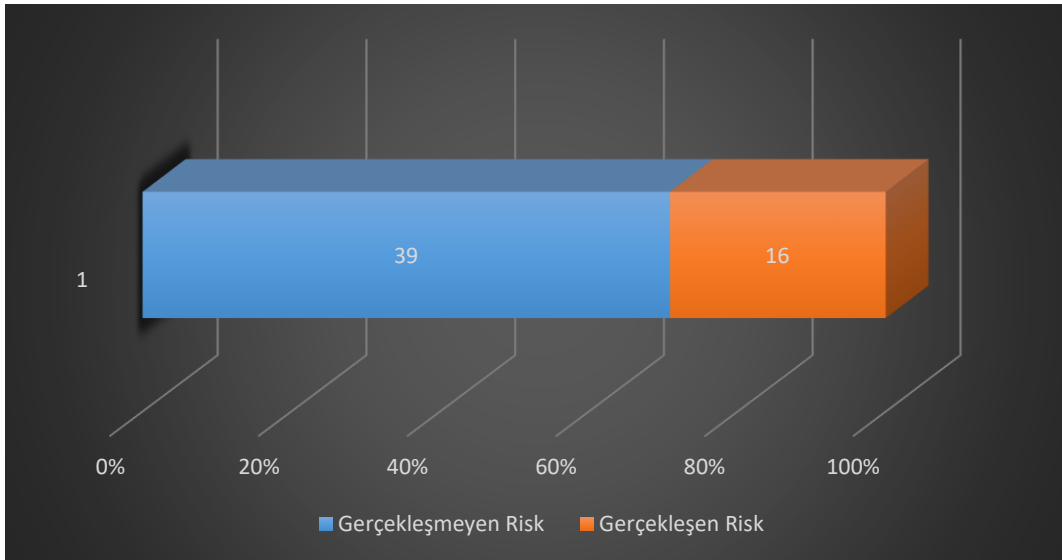
- 16'sı gerçekleşmiş, 39'u ise gerçekleşmemiştir. Bu itibarla, stratejik risklerin gerçekleşme oranı %29'dur.
- Gerçekleşen stratejik risklerin kaynaklarına bakıldığında en sık karşılaşılan sebebin operasyonel hata olduğu (8 adet) görülmektedir. Sırasıyla dış kaynak, teknoloji ve stratejik tercih takip eden diğer sebeplerdir.

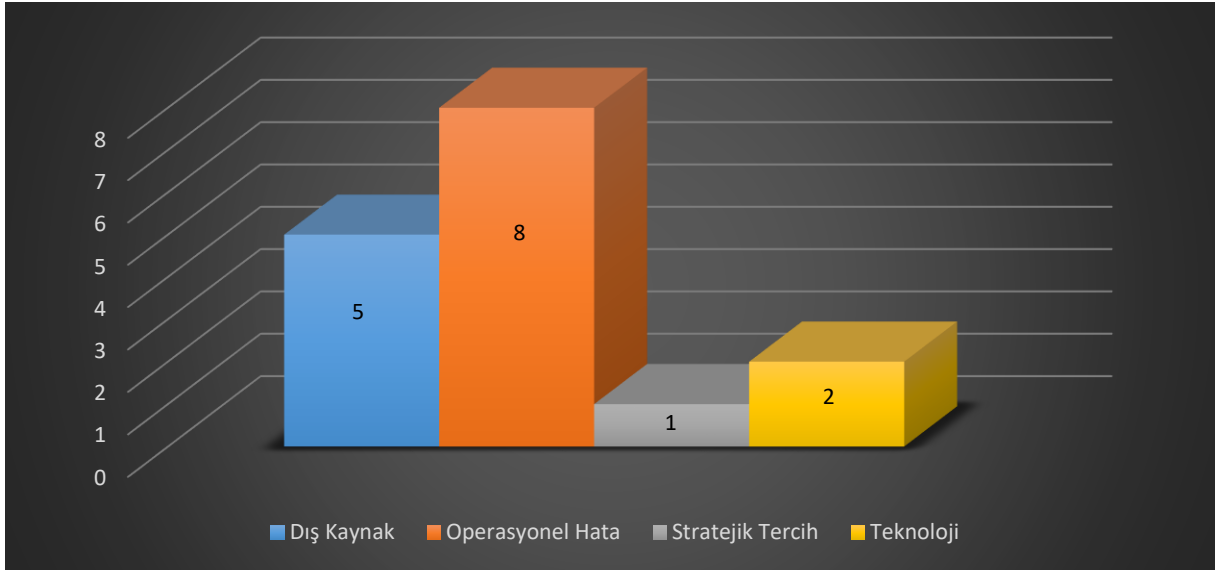
Stratejik risklerin gerçekleşme nedenlerine bakılacak olursa;

- Dünya genelinde ve ülkemizde yaşanan ani kur dalgalanmaları, hammadde vb. konularda yaşanan darboğazlar gibi ekonomideki konjonktürel sorunlar, tedarik süreçlerini de olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, bu süreçlerle ilgili risklerin gerçekleşme durumunda artış gözlemlenmiştir.
- Teknik altyapı ve insan kaynağı eksiklikleri de, Birimler tarafından, kontrol faaliyetlerinin uygulanamayıp risklerin gerçekleşmesine neden olarak bildirilen unsurlardandır.

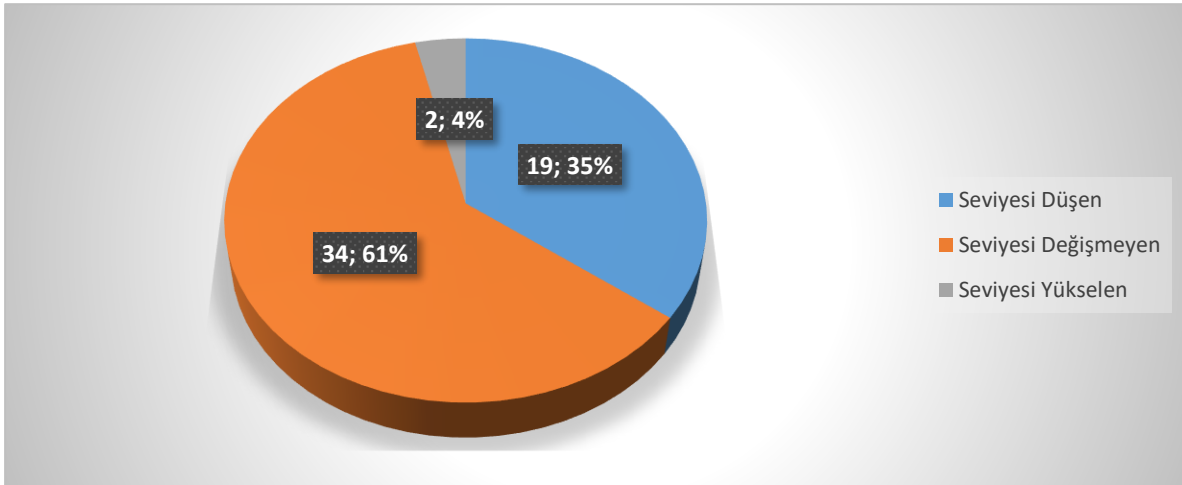
Risk gerçekleşme durumlarıyla ilgili bilgiler Grafik-3 ve 4'te görülebilmektedir.

Grafik-3 Stratejik Risk Gerçekleşme Durumu (2023)

Grafik-4 Gerçekleşen Stratejik Risklerin Kaynakları (2023)

Stratejik risklerin seviyelerine bakıldığında ise; 19'unun seviyesinin düştüğü, 2'sinin yükseldiği ve 34'ünün ise sabit kaldığı görülmektedir. Risk seviye değişimleri Grafik-5'te görülebilmektedir.

Grafik-5 Stratejik Risk Seviye Değişiklikleri (2023)

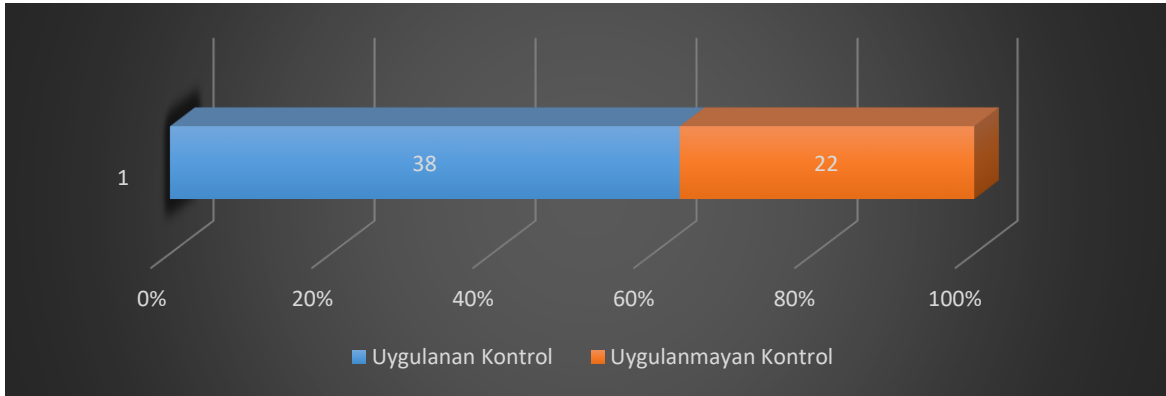
Stratejik risklerin seviyelerinin genel olarak düşmesinin genel sebebi stratejik plan döneminin sonuna yaklaşılması ve kalan dönem için riskin etki seviyesinin stratejik hedefin ya da amacın başarı düzeyini daha düşük ölçekte etkilemesidir. Örneğin, planın ilk yılında gerçekleştiğinde stratejik hedefi imkânsızlaştıracak bir risk, çoğu tamamlanan bir planın kalan kısa dönemi için ancak hedefi güçleştirecek bir etkiye sahip olabilir. Özel durumlar istisna tutulmak üzere, süreye bağlı risklerde bu durum genel bir eğilimdir.

Öte yandan, bazı stratejik risklerde etki ve olasılık değerleri sabit kalmış; belli risklerde ise konjonktürel gelişmelere bağlı olarak artan olasılık değeriyle birlikte riskin seviyesi de artış göstermiştir.

3.1.2. Kontrol Faaliyetlerinin Uygulama Durumları

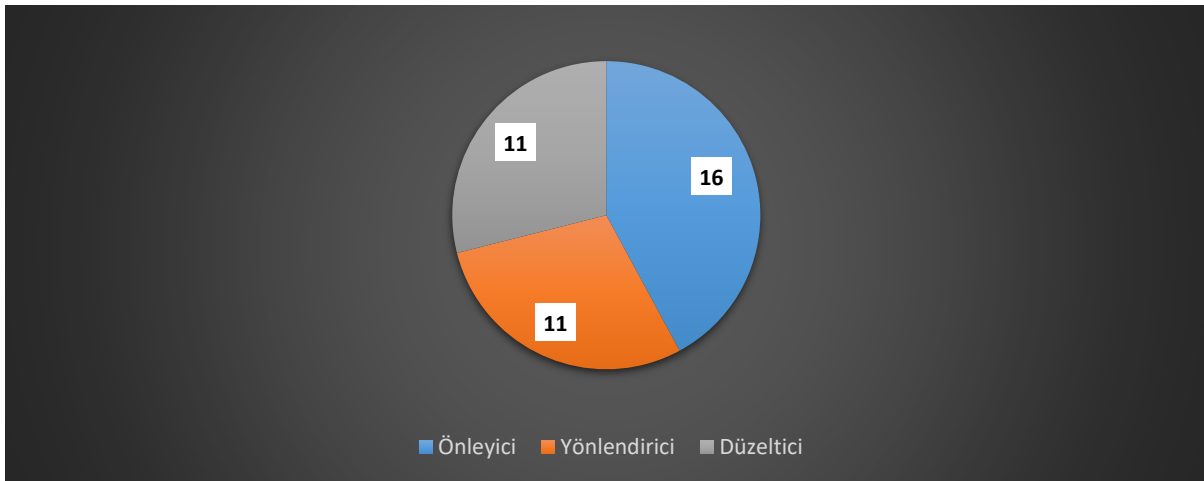
Stratejik risklerin yönetilmesi amacıyla belirlenen kontrol faaliyetlerinin uygulama durumlarına bakıldığında ise toplam 60 adet kontrol faaliyetinden 38'inin uygulandığı, 22'sinin ise uygulanmadığı görülmektedir. Bu itibarla, kontrol faaliyetlerinin uygulama oranı %63 düzeyindedir. Kontrol faaliyetlerinin uygulama durumu Grafik-6'da görülebilmektedir.

Grafik-6 Kontrol Faaliyeti Uygulama Durumu (2023)

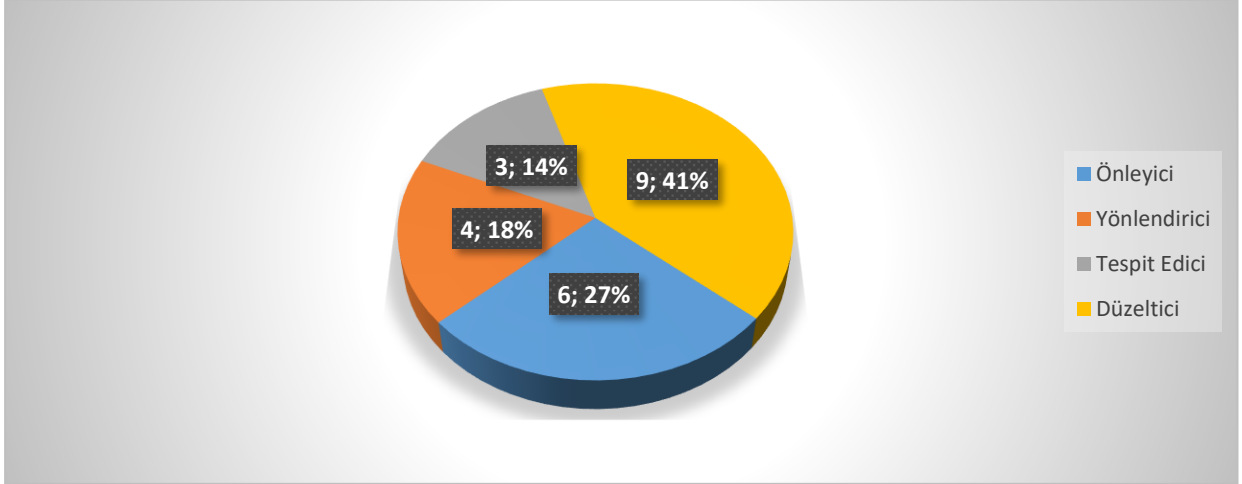
Uygulanan kontrollerin içinde en büyük payı %42 (16 adet) ile önleyici kontroller oluştururken, uygulanmayan kontroller içinde ise en büyük oran %41 (9 adet) ile düzeltici kontrollere aittir. Grafik-7 ve 8'de sırasıyla uygulanan ve uygulanmayan kontrollerin dağılımları türlerine göre görülmektedir.

Grafik-7 Uygulanan Kontrollerin Türleri (2023)

Genellikle birimlerin mevcut görev tanımlarında yer alan, hâlihazırda uygulanmakta olan ve ilave çalışma gerektirmeyen kontrol faaliyetlerinin referans dönemde uygulandığı, birimler arası ortak çalışma ya da ilave iş yükü/kaynak/çalışma gerektiren kontrol faaliyetlerinin ise uygulanmadığı görülmektedir.

Grafik-8 Uygulanmayan Kontrollerin Türleri (2023)

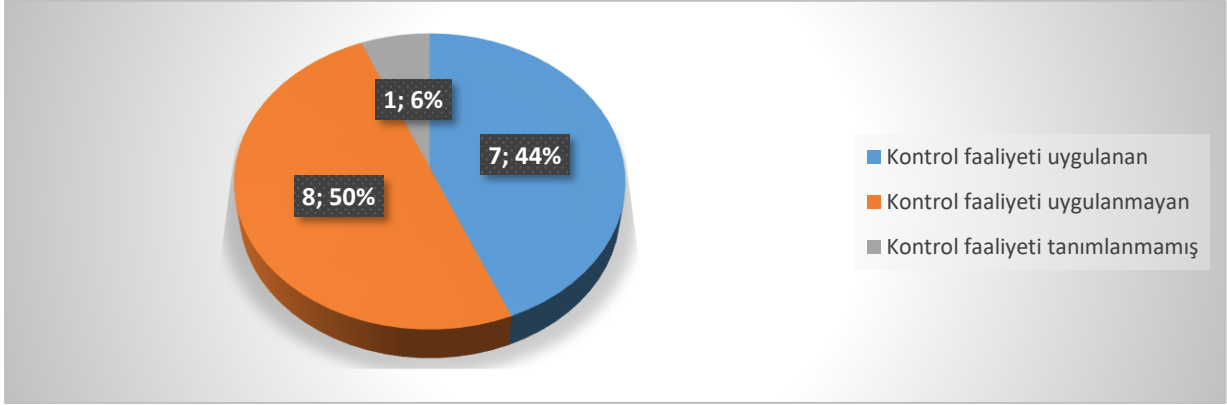
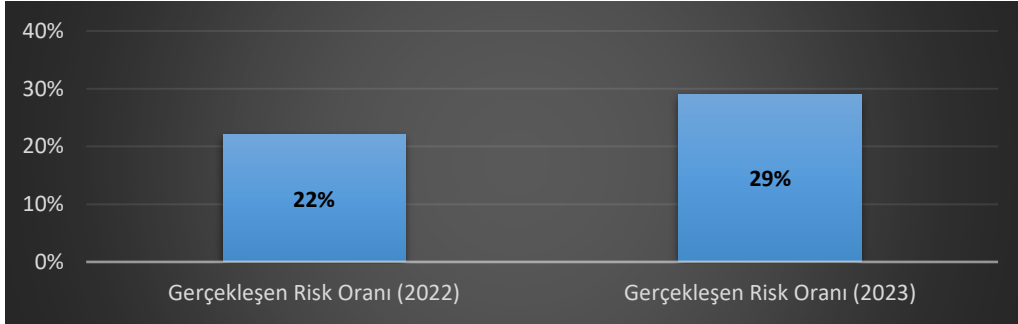
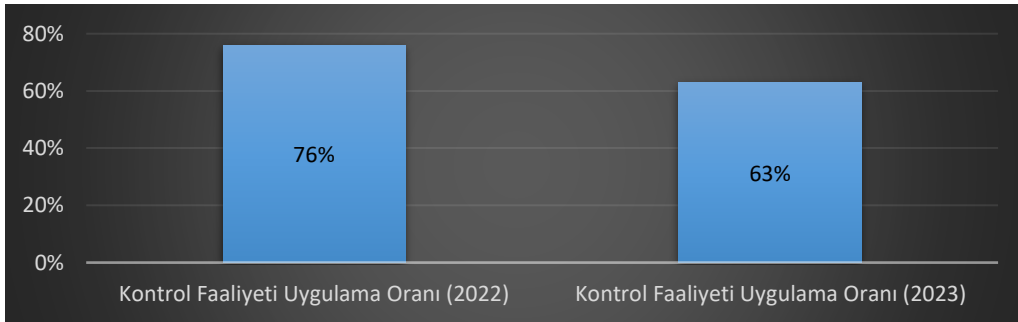

Gerçekleşen riskler ve kontrol faaliyetleri beraber değerlendirildiğinde ise;

- Gerçekleşen 8 riskin kontrolünün uygulanmadığı,
- Gerçekleşen 1 risk için kontrol tanımlanamayıp düşük seviyedeki riskin kabullenildiği,
- 7 riskin ise kontrol uygulanmasına rağmen gerçekleştiği,

görülmektedir. Bu analize ilişkin oranlar Grafik-9’da sunulmuştur.

2023 yılları stratejik risk gerçekleşme ve kontrol faaliyeti uygulama durumları karşılaştırıldığında elde edilen sonuçlar ise Grafik-10 ve Grafik-11’de görülebilmektedir. Gerçekleşen risklerde bir miktar artış, diğer taraftan kontrol faaliyetlerinin uygulanma durumlarında da bir miktar azalış göze çarpmaktadır. Bu durumun temel nedeninin, Stratejik Planın son yılına gelinmesi ve değişen koşullar sebebiyle, bazı riskler için tanımlanan kontrol faaliyetlerinin güncelliğinin ve uygulanabilirliğinin azalması olduğu söylenebilir. Yeni Stratejik Plan döneminde daha etkin ve güncel kontrol faaliyetleri tanımlanarak uygulanma oranının artırılması hedeflenmektedir.

Grafik-9 Gerçekleşen Risklerin Kontrol Faaliyeti Uygulama Durumu (2023)**Grafik-10 Stratejik Risk Gerçekleşme Durumu Karşılaştırmalı (2022-2023)****Grafik-11 Kontrol Faaliyeti Uygulama Durumu Karşılaştırmalı (2022-2023)**

3.2. Yıllık Kurumsal Risk Analizi

Kamu iç kontrol mevzuatı hükümleri çerçevesinde, ilk defa 2021 yılında kurum genelinde risk tespit, sınıflandırma ve derecelendirme çalışması ile kontrol faaliyeti tanımlama ve sınıflandırma çalışmaları yapılmıştır. 2022 ve 2023 yıllarında Kurum genelinde yürütülen çalışmalarla kurumsal risklerin gerçekleşme, kontrol faaliyetlerinin uygulama durumları ile risk

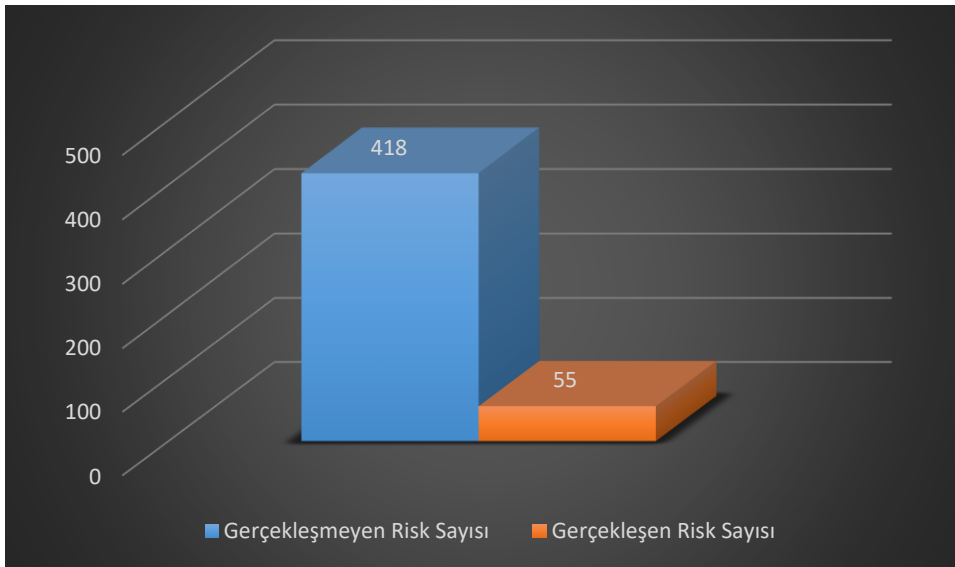
seviyelerindeki değişimler takip edilmiştir. Söz konusu risk ve kontrol faaliyetlerine ilişkin bilgiler DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulu kararı ile uygun görülmesini müteakip Genel Müdürlük Oluru ile kabul edilerek DMO (Kurumsal) Risk Envanterine kaydedilmiştir.

2023 yılında DMO Kurumsal Risk Yönetimi Strateji ve İlkeler Belgesi'nde yer alan esaslar, etki ve olasılık skalaları ile DMO Risk Matrisi dikkate alınarak kurum genelinde yürütülen çalışma sonucunda, DMO Risk Envanteri güncellenmiş, Ekim 2022-Eylül 2023 döneminde Envanterde yer alan risklerin gerçekleşme, kontrol faaliyetlerinin ise uygulama durumları gözden geçirilmiştir. Yürütülen çalışmanın sonuçları alt başlıklar halinde aşağıda yer almaktadır.

3.2.1. Kurumsal Risklerin Gerçekleşme Durumu ve Seviyeleri

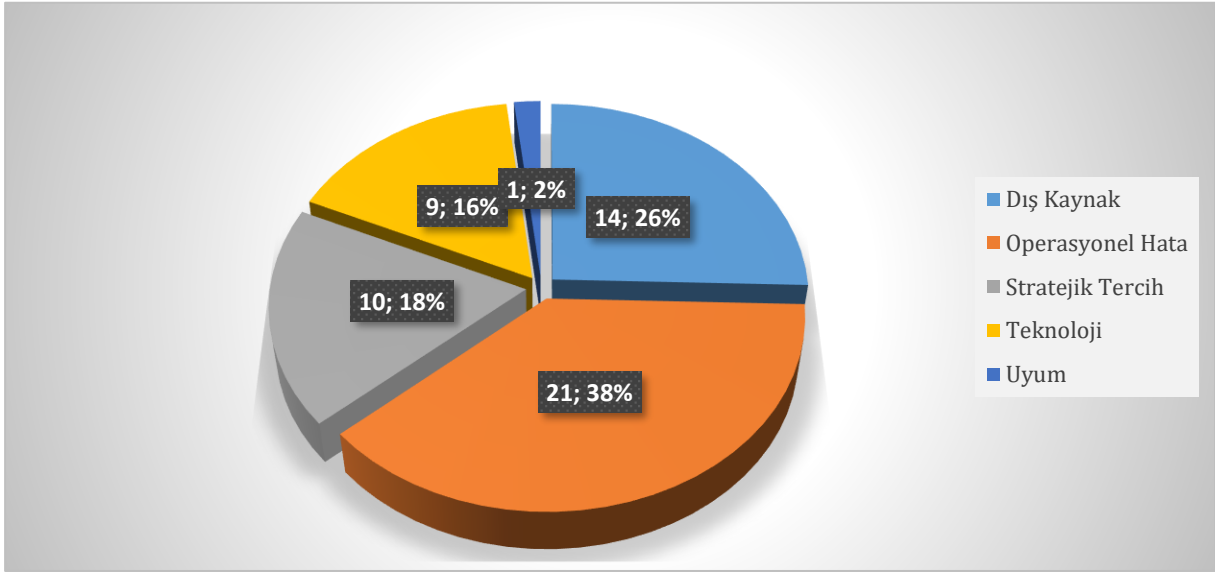
Envanterde yer alan 473 riskten 55'i gerçekleşmiş, 418'i ise gerçekleşmemiştir. Bu itibarla, kurumsal risklerin gerçekleşme oranı %12'dir. Risklerin gerçekleşme durumları Grafik-12'de görülmektedir.

Grafik-12 Kurumsal Risk Gerçekleşme Durumu

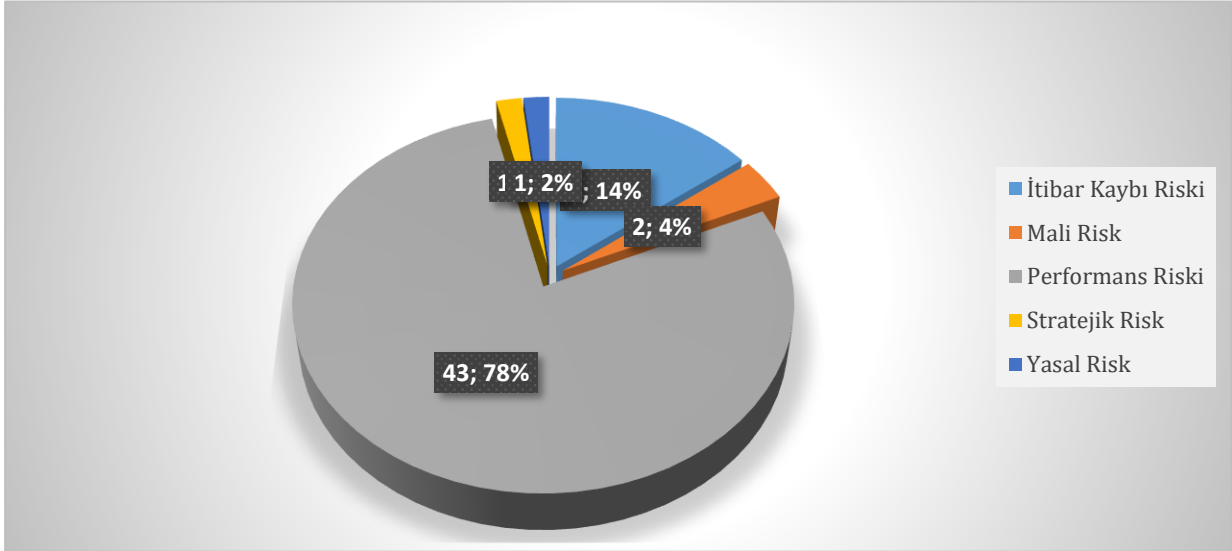

Gerçekleşen risklerin kaynaklarına göre dağılımlarına bakıldığında “operasyonel hata kaynaklı riskler” (21 adet) ilk sırada yer almaktadır. Riskin sonucuna göre bakıldığında ise “performans kaybı riskleri” (43 adet) ilk sıradadır. Kaynağına ve sonucuna göre gerçekleşen risklere ilişkin bilgilere sırasıyla Grafik-13 ve 14’te yer verilmiştir.

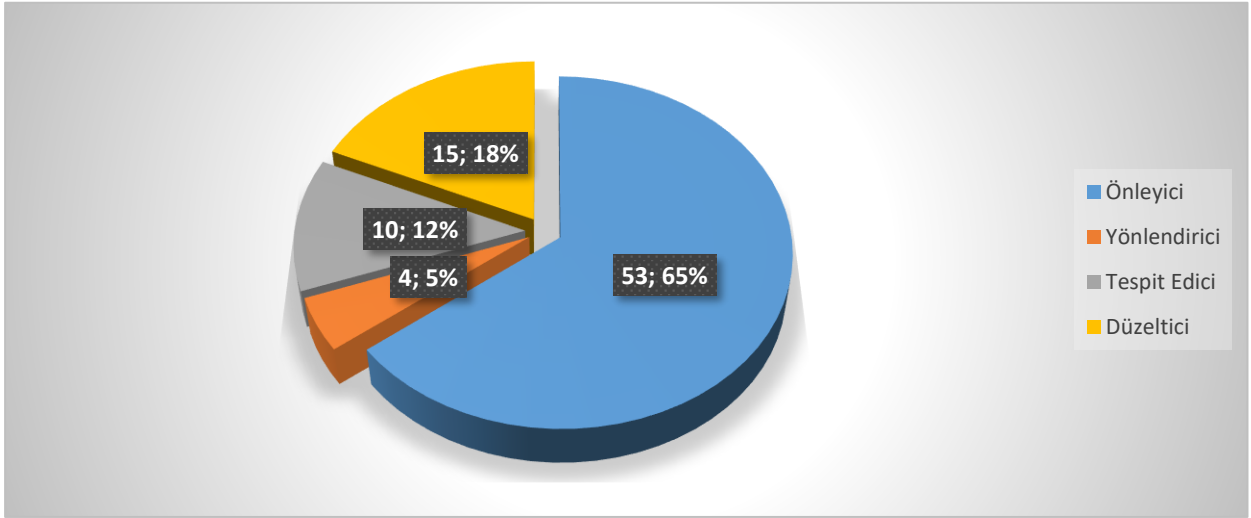
Grafik-13 Kaynağına Göre Gerçekleşen Riskler

Grafik-14 Sonucuna Göre Gerçekleşen Riskler

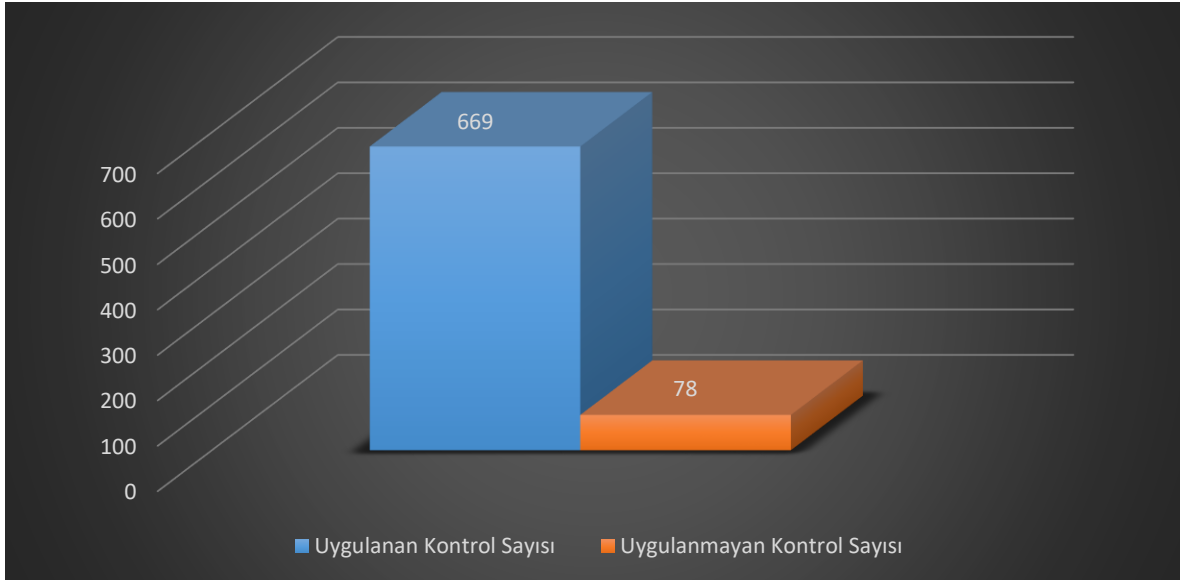

Gerçekleşen riskler için tanımlanan toplam kontrol faaliyeti sayısı 82 olup, önleyici kontroller (%65 – 53 adet) ilk sırada gelmektedir. Gerçekleşen risklere yönelik tanımlanan kontrol faaliyetlerinin türleri Grafik-15'te yer almaktadır.

Grafik-15 Gerçekleşen Riskler İçin Tanımlanan Kontrol Faaliyetlerinin Türleri

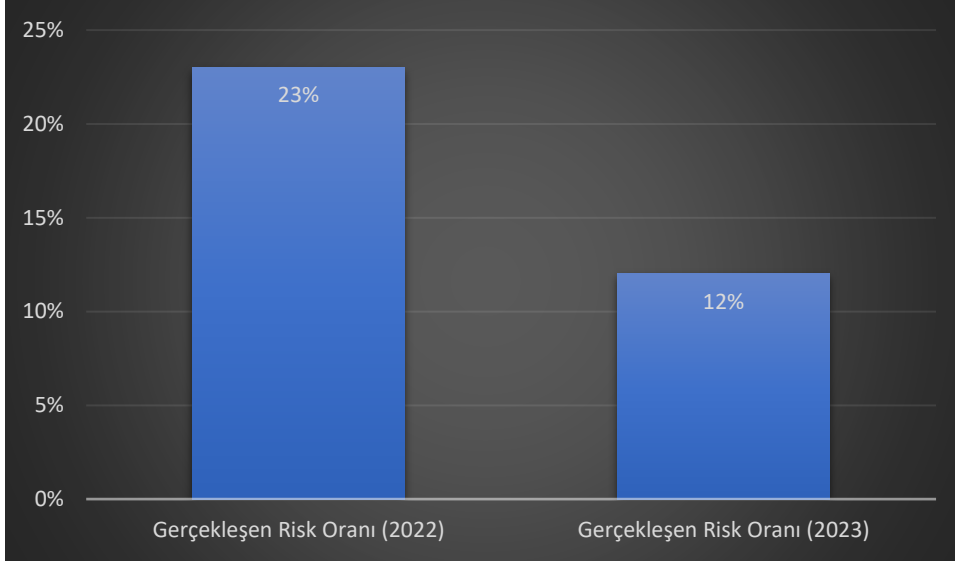
3.2.2. Kontrol Faaliyetlerinin Uygulama Durumları

Envanterde yer alan 747 kontrol faaliyetinden 669'u uygulanmış, 78'i ise uygulanmamıştır. Bu itibarla, kontrol faaliyetlerinin uygulama oranı %90'dır. Kontrol faaliyetlerinin uygulama durumu Grafik-16'da görülmektedir.

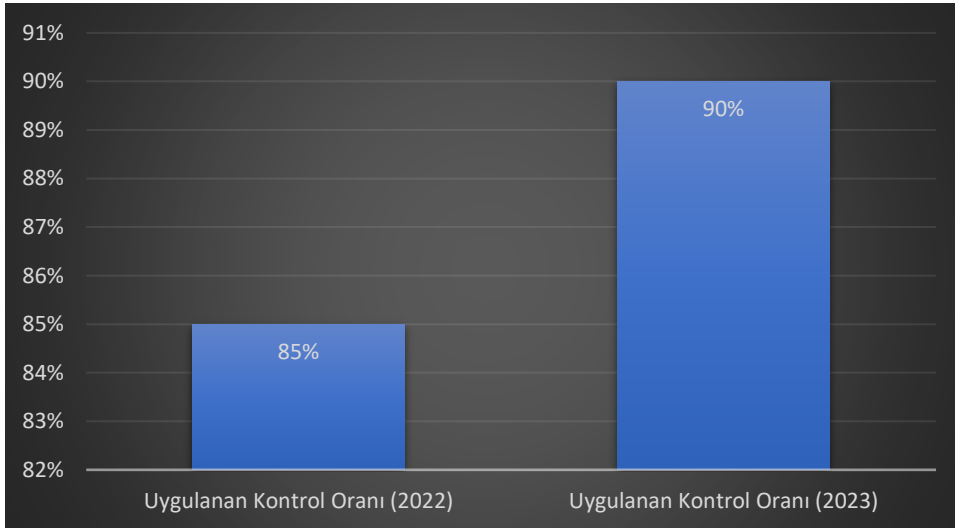
Grafik-16 Kontrol Faaliyetlerinin Uygulanma Durumları (Ekim 2022-Eylül 2023 arası dönem)

2022 ve 2023 yılları kurumsal risk gerçekleşme ve kontrol faaliyeti uygulama durumları karşılaştırıldığında elde edilen oranlar Grafik-17 ve Grafik-18'de görülebilmektedir.

Grafik-17 Kurumsal Risk Gerçekleşme Durumu Karşılaştırmalı (2022-2023)

Grafik-18 Kontrol Faaliyeti Uygulama Durumu Karşılaştırmalı (2022-2023)

3.2.3. Risk ve Kontrol Faaliyeti Sayılarındaki Değişiklikler

2023 yılında yürütülen çalışma sonucunda, DMO Risk Envanterinde yer alan;

- 473 risk sayısı 476,
- 747 kontrol sayısı ise 758,

olarak neredeyse aynı kalmıştır.

Çalışma süresince, Birim risk koordinatörleri ile birebir yapılan görüşmeler sonucunda, iş akışları gözden geçirilerek;

- Gelişen risk farkındalığı ile yeni risk ve kontrol faaliyetleri tanımlanmıştır.

- Konjonktüre ve Kurum faaliyet alanlarındaki dönüşüme bağlı olarak (örneğin KamuTOS uygulamasının gelişmesiyle akaryakıt satın alma ve satış işlemleri için) yeni riskler tanımlanmıştır.
- İş akışlarındaki değişimler sonucunda, bazı riskler ortadan kalktığı için bu riskler ve ilişkili oldukları kontrol faaliyetleri pasife alınmıştır.

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Kurumumuzda mevzuat hükümleri çerçevesinde oluşturulması gereken iç kontrol sisteminin gerektirdiği yapılar hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, Kurumumuzun kamu iç kontrol standartlarına uyum sağlaması amacıyla hazırlanan DMO İç Kontrol Uyum Eylem Planı (2022-2024)'nın uygulanma durumu 3'er aylık dönemler itibariyle takip edilmekte, Hazine ve Maliye Bakanlığına raporlanmaktadır.

Kurumun riske karşı tutumu ve risk yönetim sürecinin çerçevesi Kurumsal Risk Yönetimi Strateji ve İlkeler Belgesi (<https://www.dmo.gov.tr/Yardim/IcKontrol>) ile belirlenmiştir. Kurumumuzda etkin bir risk yönetiminin yapılabilmesi için gerekli görevlendirmeler yapılmış ve gerekli yapılar oluşturulmuştur.

2023 yılında, iç kontrol sisteminin etkinliğini ölçmek amacıyla Kontrol Öz Değerlendirme Çalışması; risk yönetim faaliyetlerinin etkinliğini ölçmek ve aynı zamanda gerekli risk tanımı, kontrol faaliyetleri ve risk seviyelerinde gerekli güncellemeleri yapmak amacıyla da yıllık stratejik risk analizi ve yıllık kurumsal risk analizi gerçekleştirilmiştir.

Kurumumuzca 2023 yılında gerçekleştirilen Kontrol Öz Değerlendirme Çalışması, yıllık stratejik risk analizi ve yıllık kurumsal risk analizi sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; aşağıdaki tespitlere ulaşılmıştır:

1. 2025-2029 dönemi Stratejik Planı hazırlık aşamasında, stratejik risklerin güncel durumunu yansıtacak şekilde ve bunlara yönelik kontrol faaliyetlerinin daha uygulanabilir ve katılımcı bir anlayışla belirlenmesinin, risklerin yönetilmesinde etkinliği artıracak ve birimler arası koordinasyonu sağlayacak yapıların oluşturulmasının, ortak sorumluluk gerektiren risklerin yönetilmesine fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir.
2. Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı'nda personelin erişimine sunulan "DMO İç Kontrol ve Risk Yönetimi Farkındalık Eğitimi" ve Kurumsal internet sitemizin "İç Kontrol" sekmesinde yer alan bilgilendirme ve broşürler ile ilgili hatırlatmaların düzenli

olarak yapılmasının, Kurum personelinin i kontrol ve risk yönetimi konularında farkındalık düzeyinin artmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

3. Birim risk koordinatörlerine yönelik olarak düzenlenen bilgilendirme toplantılarının ve çalıştayların devam ettirilmesinin, iç kontrol ve risk yönetiminin genel performansını artıracaağı değerlendirilmektedir.
4. İç Kontrol ve Risk Yönetimi İzleme ve Yönlendirme Kurulunun 2024 yılında düzenlenecek olan istişare toplantısında Kurul yelerine iç kontrol mevzuatı ve uygulamaları hakkında güncel bilgilendirmelerin yapılması planlanmaktadır. Bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan “Kamu Kurumsal Risk Yönetimi Rehberi” ve “İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi”nin tanıtılarak Kurumumuzun uyum sağlaması gereken hususlar ile iç kontrol ve risk yönetimi sistemlerinin kurumumuzdaki uygulanma düzeyini daha da artırmak için yeni uyum eylem planında alınacak önlemlerin görüşülmesi planlanmaktadır.